

INSTRUCȚIUNI

privind modul de comunicare a informațiilor ce se referă la copii

de către subdiviziunile Ministerului Afacerilor Interne

Capitolul I.

Dispoziții generale

1. Prezentele Instrucțiuni stabilesc modul de comunicare a reprezentanților subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne (MAI) în raport cu reprezentanții mijloacelor de informare în masă în cazurile referitoare la copiii aflați în situații cu conotații negative, reieșind din principiile fundamentale ale unei societăți democratice bazate pe transparență, libertate de exprimare și respectarea drepturilor omului, dar și din atribuțiile de serviciu ale reprezentanților subdiviziunilor MAI, stabilite prin lege.

2. Prezentele Instrucțiuni se bazează pe Constituția Republicii Moldova, Legea cu privire la protecția copiilor împotriva impactului negativ al informației nr. 30 din 07.03.2013, Legea privind accesul la informație nr. 982 din 11.05.2000, Legea privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți nr. 140 din 14.06.2013, Legea cu privire la protecția datelor cu caracter personal nr. 133 din 08.07.2011, Legea cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului nr. 320 din 27.12.2012, Recomandarea 874 (1979) pentru o Cartă Europeană privind Drepturile Copilului, Codul audiovizualului, Codul deontologic al jurnalistului din Republica Moldova.

3. Instrucțiunile vin în sprijinul îmbunătățirii comunicării dintre subdiviziunile MAI și mijloacele de informare în masă și urmăresc:

a) promovarea respectării în orice circumstanțe a interesului superior al copilului, în sensul specificat în Legea privind protecția socială a copiilor aflați în situații de risc și a copiilor separați de părinți nr. 140 din 14.06.2013 și în Legea cu privire la protecția copiilor împotriva impactului negativ al informației nr. 30 din 07.03.2013;

b) asigurarea furnizării informației corecte și nediscriminatorii;

c) respectarea și promovarea drepturilor copiilor și familiei;

d) protejarea copiilor de discriminare;

e) minimizarea unui eventualelor impacte negative ale informației asupra copiilor.

3. Prevederile prezentelor Instrucțiuni vor fi aplicate în cazurile:

a) când mijloacele de informare în masă solicită informații referitoare la cazurile ajunse în atenția subdiviziunilor MAI și implică copii, indiferent dacă ultimii au sau nu vre-o calitate procesuală;

b) când mijloacele de informare în masă solicită permisiunea filmării sau înregistrării audio a copiilor aflați temporar în custodia poliției;

c) când mijloacele de informare în masă solicită în scris, prin demers oficial, informații referitoare la mersul investigațiilor în dosare penale legate de copii, ce nu se încadrează în condițiile articolului 214 CPP;

d) când mijloacele de informare în masă solicită date statistice sau materiale analitice referitoare la subiecte care implică copii;

e) când mijloacele de informare în masă solicită interviuarea factorilor de decizie din cadrul subdiviziunilor MAI la subiecte ce vizează problematica copiilor;

f) când reprezentanții subdiviziunilor MAI perfectează comunicate de presă sau alte tipuri de comunicări scrise care sunt transmise mijloacelor de informare în masă spre difuzare;

g) când reprezentanții subdiviziunilor MAI plasează pe paginile web pe care le gestionează sau transmit mijloacelor de informare în masă imagini video operative;

h) când reprezentanții subdiviziunilor MAI organizează conferințe de presă, briefinguri sau fac declarații de presă;

i) când reprezentanții subdiviziunilor MAI decid să dea replica, să ia atitudine sau să informeze opinia publică despre difuzarea în mijloacele de informare în masă a informațiilor eronate sau incorect prezentate care vizează copii și, eventual, le lezează drepturile.

Capitolul II.

Principii de comunicare cu mijloacele de informare în masă

în cazurile care vizează copii în situații dificile

4. Reieșind din prevederile convențiilor internaționale și ale legislației naționale referitoare la drepturile copilului, fiecare copil beneficiază de protecție fără nici o discriminare, indiferent de vârstă, religie, sex, apartenență etnică, origine socială etc. De aceea, subdiviziunile MAI vor asigura respectarea acestor drepturi și vor garanta un tratament non-traumatizant al copiilor care au nimerit în situații de risc sau situații cu conotații negative. Totodată, va fi respectat dreptul presei de a solicita și obține informații pentru a le difuza publicului corect și echidistant, reieșind din principiul transparenței activității instituțiilor publice.

5. În conformitate cu Legea cu privire la protecția copiilor împotriva impactului negativ al informației nr. 30 din 07.03.2013, principiile de bază de comunicare cu mijloacele de informare în masă în cazurile ce vizează situații negative și implică direct sau indirect copii vor fi:

a) respectarea interesului superior al copilului;

b) respectarea intereselor părinților (tutorilor, curatorilor);

c) autocontrolul și ghidarea permanentă de norme legale, etice și morale, potrivit cărora adulții au obligația de a proteja copilul în orice situație;

d) corectitudinea și tratamentul non-discriminatoriu și non-traumatizant.

3. Principalele rațiuni de care se vor conduce reprezentanții subdiviziunilor MAI în comunicarea cazurilor cu implicarea copiilor vor fi:

- a) toate comunicările către mijloacele de informare în masă vor ține cont în orice circumstanțe de interesul superior al copilului;
- b) copiii vor fi tratați cu tact și acuratețe;
- c) mesajele vor fi formulate cu grijă, folosind un limbaj neutru, cu accent pe soluția cazului și pe cauzele fenomenului.

Capitolul III.

Gestionarea solicitărilor de informație și particularități specifice de comunicare a informațiilor referitoare la copiii aflați în situații cu conotație negativă

6. Situații cu conotație negativă sunt considerate, în temeiul Legii nr. 30 din 07.03.2013 cu privire la protecția copiilor împotriva impactului negativ al informației, următoarele:

- accidentele;
- infracțiunile;
- abuzul sexual;
- cazurile de violență fizică sau psihică;
- disputele familiale;
- sinuciderile și tentativele de sinucidere;
- consumul de droguri;
- abuzul de alcool;
- infectarea cu HIV;
- lăsarea fără supraveghere cu urmări negative;
- incendiile;
- înecurile

și alte cazuri în care copiii pot fi victime sau martori.

7. Solicitățile de informații vor fi tratate cu precauție, corectitudine și operativitate, în special în cazurile care vizează situația unui copil ce necesită intervenție rapidă. Reprezentantul responsabil al subdiviziunii MAI va confirma sau va infirma pentru mijloacele de informare în masă existența unei situații, infracțiuni, întâmplări, incident etc., dar nu va oferi alte detalii și informații care ar putea dăuna interesului superior al copilului (ca, de exemplu, informația că părinții suferă de o boală sau sunt alcoolici, dacă acest lucru nu este neapărat necesar).

8. Mesajele vor fi formulate astfel, încât să nu genereze panică, să nu jignească demnitatea copilului și să nu ducă la discriminarea lui.

9. În declarațiile verbale sau scrise ce vizează un copil într-o situație cu conotație negativă, reprezentanții

subdiviziunilor MAI vor comunica și vor promova mesaje pozitive și de încurajare, evitând expresiile dure.

10. Numele, prenumele sau inițialele copilului și ale părinților, denumirea localității în care aceștia se află și alte informații care pot duce la identificarea unui copil aflat în situație cu conotație negativă nu vor fi divulgate nici în comunicările oficiale și nici în cele neoficiale, pentru a nu expune copilul la noi abuzuri sau la discriminare și pentru a nu dăuna interesului său superior. Excepție fac cazurile în care reprezentantul mijloacelor de informare în masă are acordul scris al părinților sau al reprezentanților legali ai copilului (tutori sau curatori) în interesul superior al copilului.

11. Imaginile video filmate de subdiviziunile specializate în relații cu publicul sau alte subdiviziuni ale MAI și fotografiile în care apar copiii-victime ale abuzurilor, copiii-martori sau copiii acuzați de comiterea unor infracțiuni vor fi prelucrate obligatoriu, astfel încât să fie ascunse detaliile care vor conduce la identificarea copilului – prin blurarea feței și modificarea vocii atât ale copilului, cât și ale adulților din anturajul acestuia.

12. În cazul în care mijloacele de informare în masă vor difuza informații eronate sau de natură să lezeze drepturile copiilor sau să-i afecteze emoțional pe copii, reprezentanții subdiviziunilor MAI vor reacționa prin acțiuni de informare publică – conferințe de presă, declarații de presă verbale sau scrise, comunicate de presă, note informative etc., prin care vor prezenta informația corectă.

Capitolul IV.

Protecția copilului de discriminare

13. În comunicările lor, reprezentanții subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne nu vor admite sub nici o formă un limbaj discriminatoriu sau denigrator la adresa copiilor în funcție de religie, etnie, stare socială, dizabilitate etc. În temeiul art. 16 din Constituția Republicii Moldova, ce garantează egalitatea tuturor cetățenilor, în cazul în care situația cu conotație negativă vizează familia sau copii din alte etnii decât cea majoritară, nu va fi specificată etnia pentru a evita riscul discriminării pe criterii etnice.

Capitolul V.

Protecția copilului aflat temporar în custodia poliției

14. Reieșind din art. 4 (3) din Legea cu privire la protecția copiilor împotriva impactului negativ al informației nr. 30 din 07.03.2013, reprezentanții subdiviziunilor MAI vor permite accesul reprezentanților mijloacelor de informare în masă, în cazul în care acesta va fi solicitat, la copiii cu vârsta cuprinsă între 16 și 18 ani, reținuți și aflați în custodia poliției, doar după ce copilul va fi întrebat dacă acceptă să fie interviuat, cu consemnarea în scris al acordului.

15. Reprezentantul mijloacelor de informare în masă va semna o solicitare privind interviuarea copilului și un angajament scris că în timpul difuzării informației va lua toate măsurile pentru protejarea identității copilului, așa cum decurge din Legea cu privire la protejarea copilului de impactul negativ al informației nr. 30 din 07.03.2013, din Codul audiovizualului și din Codul deontologic al jurnalistului din Republica Moldova.

16. Subdiviziunea specializată în relații cu publicul a MAI va monitoriza modul cum a fost utilizată și difuzată informația respectivă și va reacționa în cazul în care va fi necesar.